

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00
F: 01 478 39 00
E: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

MEDNARODNO OBDAVČENJE

Pokojnine

Pogosta vprašanja in odgovori

1. izdaja, SEPTEMBER 2014

Kazalo

Vprašanje 1: Kako je urejena pravica do obdavčitve pokojnin po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014).....	3
Vprašanje 2: Kaj vse spada pod izraz »pokojnine«? (1. 9. 2014).....	3
Vprašanje 3: Kako so obdavčeni posamezniki, ki so pravico do pokojnine pridobili v tujini in so po upokojitvi postali rezidenti Slovenije? (1. 9. 2014)	4
Vprašanje 4: Kako je urejena pravica do obdavčitve pokojnin, ki jih Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije (ZPIZ) izplačuje rezidentom držav, s katerimi ima Slovenija sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014)	5
Vprašanje 5: Kako je urejena pravica do obdavčitve pokojnin, ki imajo vir v Sloveniji in so izplačane rezidentom držav, s katerimi Slovenija nima sklenjenih mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014).....	5

Vprašanje 1: Kako je urejena pravica do obdavčitve pokojnin po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014)

Odgovor

Pokojnine in drugi podobni prejemki (npr. pokojninske rente) so običajno obravnavane v 18. členu [mednarodnih pogodb](#) in so praviloma obdavčene samo v državi rezidentstva prejemnika pokojnine. V Vzorčni konvenciji OECD je namreč zapisano pravilo, da se pokojnine obdavčijo le v državi rezidentstva prejemnika pokojnine.

Vendar pa obstajajo v nekaterih mednarodnih pogodbah, ki jih je Slovenija sklenila z drugimi državami pogodbenicami izjeme od zgoraj navedenega pravila, v skladu s katerim se določene vrste pokojnin obdavčijo:

- samo v državi vira (tj. državi, ki pokojnine izplačuje): takšno določbo npr. vsebujejo mednarodne pogodbe z Belorusijo, Bolgarijo, Madžarsko, Moldavijo, Romunijo, ZDA. V vseh teh mednarodnih pogodbah je sicer zapisano osnovno pravilo, da se pokojnine obdavčijo samo v državi rezidentstva, vendar pa obstajajo izjeme za določene vrste pokojnin, ki pa se obdavčijo samo v državi vira. Če ima za določeno vrsto pokojnin država vira izključno pravico do obdavčitve, se takšne vrste pokojnin v državi rezidentstva ne obdavčijo,
- tako v državi vira kot v državi rezidentstva: takšno določbo npr. vsebujejo mednarodne pogodbe z Dansko, Finsko, Korejo, Luksemburgom, Malto, Nizozemsko, Švedsko. Tudi v teh mednarodnih pogodbah je sicer zapisano osnovno pravilo, da se pokojnine obdavčijo samo v državi rezidentstva, vendar pa obstajajo izjeme za določene vrste pokojnin, ki pa se lahko obdavčijo tako v državi vira, kot v državi rezidentstva. Po mednarodni pogodbi s Kanado in Norveško se lahko vse vrste pokojnin obdavčijo tako na viru (tj. državi, ki pokojnine izplačuje), kot v državi rezidentstva. Če ima za določeno vrsto pokojnine država vira prednostno pravico do obdavčitve, se v državi rezidentstva upošteva z mednarodno pogodbo predpisana metoda odprave dvojne obdavčitve.

Tako je torej treba v vsakem posameznem primeru natančno preveriti vsebino konkretne mednarodne pogodbe. Opozoriti je treba tudi na razlikovanje med pokojninami, ki so obravnavane v 18. členu mednarodnih pogodb in pokojninami iz drugega odstavka 19. člena mednarodnih pogodb, ki obravnava državno službo¹. Po drugem odstavku 19. člena mednarodnih pogodb se pokojnine in drugi podobni prejemki, ki se plačujejo iz skladov, ki jih ustanovi država pogodbenica ali njena politična enota ali lokalna oblast, posamezniku za storitve, opravljene za to državo ali enoto ali oblast, obdavčijo samo v tej državi (tj. državi vira). Taka pokojnina pa se obdavči samo v drugi državi pogodbenici, če je posameznik rezident in državljan te države.

Vprašanje 2: Kaj vse spada pod izraz »pokojnine«? (1. 9. 2014)

Odgovor

Z izrazom »pokojnine in drugi podobni prejemki« so zajeti prejemki, ki se plačajo po upokojitvi osebe in katerih prednost, čeprav ne vedno tudi izključen namen je, zagotoviti prejemnikovo preživetje. Z izrazom »pokojnine« so običajno zajeta le periodična izplačila, z izrazom »drugi podobni prejemki« pa tako periodična kot tudi neperiodična izplačila. V slednja je zajet tudi dodatek za rekreacijo.

¹ Več o pokojninah iz naslova državne službe najdete v rubriki [Državna služba](#).

Vprašanje 3: Kako so obdavčeni posamezniki, ki so pravico do pokojnine pridobili v tujini in so po upokojitvi postali rezidenti Slovenije? (1. 9. 2014)

Odgovor

Če se posameznik odloči, da se bo za stalno preselil v Slovenijo, si mora najprej urediti rezidentski status za davčne namene. Za formalno ureditev rezidentskega statusa v Sloveniji (vpis spremembe statusa v davčni register) posameznik pri pristojnem davčnem organu vloži vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa z ustreznimi dokazili. Z namenom, da davčni organ v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa presodi vsa dejstva in okoliščine, ki so odločujoče za posameznikov rezidentski status, je davčnim zavezancem na voljo vprašalnik "[Ugotovitev rezidentskega statusa - prihod v Republiko Slovenijo](#)". Izpolnitev vprašalnika pa ni pogoj za začetek postopka in ne predstavlja obveznega sestavnega dela vloge za ugotavljanje davčnega statusa. Če zavezanec ne želi izpolniti vprašalnika, lahko na drug način dokazuje dejstva in okoliščine, ki vplivajo na njegov rezidentski status. Davčni organ na podlagi vlog za ugotavljanje rezidentskega statusa oziroma po uradni dolžnosti presoja izpolnjevanje pogojev za rezidentski status fizičnih oseb ter o rezidentskem statusu odloči z odločbo.

Rezidenti Slovenije so obdavčeni po načelu svetovnega dohodka, kar pomeni, da so obdavčeni od vseh dohodkov, ki imajo vir v in izven Slovenije. Zato so dolžni pokojnino, ki jo prejema iz tujine, napovedati slovenskemu davčnemu organu, in sicer v obrazcu [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodkov iz delovnega razmerja in pokojnine za rezidente](#).

Praviloma se pokojnine v skladu z mednarodnimi pogodbami obdavčijo samo v državi rezidentstva prejemnika dohodka. V tem primeru se pokojnina posameznika, ki se za stalno preseli v Slovenijo in postane njen rezident, obdavči le v državi rezidentstva (torej v Sloveniji). Posledično se morebitni v tujini plačan davek od takšne pokojnine ne more upoštevati kot odbitek, zato lahko zavezanci zahtevajo refundacijo tujega davka pri pristojnem organu v tujini.

Če ima po mednarodni pogodbi država vira (tj. država, ki izplačuje pokojnino) izključno pravico do obdavčitve, se takšne vrste pokojnin v Sloveniji ne obdavčijo. To ugodnost iz mednarodne pogodbe (tj. oprostitev plačila davka v Sloveniji), zavezanec, rezident uveljavlja v obrazcu [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodkov iz delovnega razmerja in pokojnine za rezidente](#).

Če se v skladu z mednarodno pogodbo določene vrste pokojnin obdavčijo tako v državi vira (tj. državi, ki pokojnino izplačuje) kot v državi rezidentstva, je Slovenija dolžna zagotoviti odpravo dvojne obdavčitve s predpisano metodo (najpogosteje se uporablja metoda navadnega odbitka in metoda oprostitve s progresijo). Odpravo dvojne obdavčitve (tj. odbitek davka, plačanega v tujini oziroma oprostitve)², zavezanec, rezident uveljavlja v obrazcu [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodkov iz delovnega razmerja in pokojnine za rezidente](#).

Če rezident Slovenije prejema pokojnino iz države, s katero Slovenija nima sklenjene mednarodne pogodbe in je takšna pokojnina obdavčena v drugi državi, se v Sloveniji zagotovi odprava dvojne obdavčitve v skladu s slovensko nacionalno zakonodajo. V tem primeru se pri odmeri davka v Sloveniji uporabi t. i. metoda navadnega odbitka, kar pomeni, da se davek v Sloveniji zmanjša za znesek davka, plačanega v državi vira, ki je enak davku, ki bi ga Slovenija sama odmerila od dohodka, doseženega v drugi državi. Odpravo dvojne obdavčitve (tj. odbitek davka, plačanega v tujini), zavezanec, rezident uveljavlja v obrazcu [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodkov iz delovnega razmerja in pokojnine za rezidente](#).

² Več o odpravi dvojne obdavčitve najdete v rubriki [Metode za odpravo dvojnega obdavčevanja](#).

Vprašanje 4: Kako je urejena pravica do obdavčitve pokojnin, ki jih Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije (ZPIZ) izplačuje rezidentom držav, s katerimi ima Slovenija sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014)

Odgovor

Če ima v skladu z mednarodnimi pogodbami država rezidentstva prejemnika pokojnine izključno pravico do obdavčitve, se pokojnina, ki jo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije (ZPIZ) izplačuje rezidentom drugih držav pogodbenic, v Sloveniji ne obdavči.

Prejemnik pokojnine, ki je nerezident in želi izkoristiti ugodnosti po mednarodni pogodbi, mora plačniku davka (izplačevalcu pokojnine) predložiti izpolnjen [Zahtevek za oprostitev davka od pokojnin na podlagi določb mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka \(KIDO 6\)](#) še preden je dohodek izplačan. Plačnik davka predloži izpolnjen zahtevek pristojnemu davčnemu organu, od izplačanega dohodka pa ne izračuna in ne odtegne davka, šele ko od davčnega organa prejme potrjeni zahtevek. Če je bil davek od pokojnine kljub oprostitvi, navedeni v mednarodni pogodbi že obračunan, prejemnik dohodka vloži pri davčnem organu [Zahtevek za vračilo davka od drugih dohodkov na podlagi določb mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka \(KIDO 12\)](#), na podlagi katerega se mu davek vrne. Sestavni del obrazca zahtevka KIDO 6 oziroma KIDO 12 je tudi potrdilo, da je prejemnik dohodka rezident druge države pogodbenice. Navedeno potrdilo izda pristojni organ države rezidentstva prejemnika dohodka.

Kot izhaja iz odgovora na prvo vprašanje, obstajajo v določenih mednarodnih pogodbah izjeme, ki določajo, da se posamezne vrste pokojnin (pogosto tudi pokojnine iz obveznega zavarovanja), obdavčijo samo v državi vira (tj. državi, ki pokojnine izplačuje) oziroma tako v državi vira, kot v državi rezidentstva. V teh primerih se pokojnine, ki jih Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije (ZPIZ) izplača rezidentom drugih držav pogodbenic, obdavčijo v Sloveniji.

Vprašanje 5: Kako je urejena pravica do obdavčitve pokojnin, ki imajo vir v Sloveniji in so izplačane rezidentom držav, s katerimi Slovenija nima sklenjenih mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014)

Odgovor

Pokojnine, ki imajo vir v Sloveniji in se izplačajo upravičencem, rezidentom držav, s katerimi Slovenija nima sklenjenih mednarodnih pogodb, se obdavčijo v Sloveniji. V teh primerih se akontacija dohodnine, ki je od pokojnine plačana v Sloveniji, zavezancu, nerezidentu, šteje kot dokončen davek. Tem prejemnikom pokojnine predlagamo, da se obrnejo na pristojni davčni organ v državi svojega rezidentstva ter se pozanimajo o možnosti odbitka davka, ki so ga plačali v Sloveniji, v skladu s tamkajšnjo nacionalno zakonodajo.